

pH (zuurtegraad) van het gazon

Een juiste zuurtegraad (pH) van de bodem is belangrijk voor een optimale groei van het gazon. De pH van een bodem is van groot belang voor de opneembaarheid van verschillende voedingselementen, het bodemleven en heeft indirect een invloed op de structuur van de bodem. Om te weten of er moet bekalft worden om de pH te verhogen, moet er rekening gehouden worden met verschillende factoren. Vaak wordt een gazon bekalft als dit niet nodig is of wordt er niet bekalft waar het wel noodzakelijk is.

Als maat voor de zuurtegraad van de bodem wordt in het laboratorium de pH gemeten. Op de Bodemkundige Dienst van België wordt de pH in een kaliumchloride-oplossing (KCl) gemeten. Het grote voordeel van de pH-bepaling in kaliumchloride bestaat erin dat het resultaat onafhankelijk is van het tijdstip van staalname. Of het staal nu genomen wordt in de herfst of in de zomer, altijd wordt dezelfde waarde voor de zuurtegraad bepaald. Anders is het gesteld indien de pH gemeten wordt in water. Deze waarde stijgt in de winter en daalt in de lente. De pH in water gemeten is dus geen betrouwbare bepaling om een bekalingsadvies op te baseren, de pH in een KCl-oplossing daarentegen wel (Figuur 1).

De optimale pH van het gazon

De meeste gazongrassen groeien beter op een lichtzure grond dan op een te kalkrijke of basische grond. Bij een te hoge pH kunnen er problemen optreden met de opneembaarheid van bepaalde hoofdelementen zoals bijvoorbeeld fosfor en spoorelementen als bijvoorbeeld ijzer, mangaan, koper, zink en boor. Door de Bodemkundige Dienst van België wordt er gewerkt met streefzones voor o.a. pH. Deze streefzone is de zone van optimale toestand. Mits een beredeneerde bekalving kan het gazongras binnen deze streefzone optimaal groeien. De streefzone voor pH is uniek voor ieder gazon en is afhankelijk van de grondsoort en het koolstofgehalte. Buiten de streefzone zijn er nog 6 andere beoordelingsklassen, nl. sterk zuur, laag, tamelijk laag, tamelijk hoog, hoog en zeer hoog.

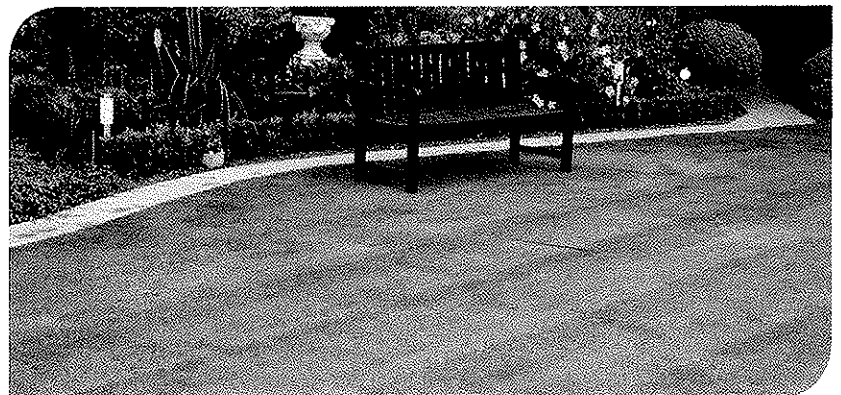
Tabel: Beoordeling van de pH-KCl voor gazon in functie van de grondsoort (enkel geldig bij een normaal koolstofgehalte).

Beoordeling	pH-HCl zand	pH-HCl zandleem-leem	pH-HCl polders
sterk zuur	< 4,4	< 4,6	< 4,9
laag	4,4 – 4,7	4,6 – 5,1	4,9 – 5,3
tamelijk laag	4,8 – 5,0	5,2 – 5,6	5,4 – 5,6
streefzone	5,1 – 5,6	5,7 – 6,2	5,7 – 6,4
tamelijk hoog	5,7 – 5,9	6,3 – 6,5	6,5 – 6,8
hoog	6,0 – 6,4	6,6 – 7,0	6,9 – 7,2
zeer hoog	> 6,4	> 7,0	> 7,2

Gazons hebben vaak een te hoge pH. Dit betekent dat er op vele gazons te veel bekalft wordt. Bij de gazons die bemonsterd werden in de periode 2010-2011 had meer dan 35% een zeer hoge pH. Vaak worden er bij de aanleg van de tuin hoge dosissen compost ingewerkt, die in vele gevallen rijk zijn aan kalk (vooral champignoncompost, GFT-compost). Vermits bij een te hoge pH de verschillende voedingselementen moeilijk kunnen worden opgenomen door het gras, zal dit leiden tot een minder groeikrachtig gazon met een gele kleur. Ook de kans op mosvorming is in deze gazon groot. Gebruik van kalk ter voorkoming of bestrijding van mos in het gazon zal, wanneer de pH van het gazon reeds tamelijk hoog is, de mosvorming stimuleren. Indien de pH te hoog is, zal u door gebruik te maken van zuurwerkende meststoffen de pH langzaam kunnen verbeteren.

De pH van de bodem heeft een invloed op het bodemleven. Een zure grond heeft een geringer bodemleven dan een bodem met een optimale pH. Hierdoor zal de organische stof trager afgebroken worden, waardoor het humusgehalte stijgt. Indien dit zure gazon met weinig bodemleven bekalft wordt, zal de pH optimaal worden en het bodemleven opnieuw toenemen. Hierdoor zal organische stof sneller afgebroken worden en zullen er meer voedingselementen vrijkomen, zoals bijvoorbeeld stikstof met een sterke groei van het gras tot gevolg.

In de meeste gevallen is er een verband tussen het calciumgehalte en de pH van de bodem. Het element calcium speelt een belangrijke invloed op de structuur ervan. Bij een gebrek aan calcium in de bodem, heeft deze meestal een te lage pH en kan er sneller structureerschade optreden bij bijvoorbeeld intensief betreden van het gazon.

Voor een mooi, intens groen gazon zonder kale plekken is o.a. de zuurtegraad van je grond heel belangrijk.

De pH van het gazon in de optimale toestand krijgen

Een bodem met een te hoge pH verzuren naar de optimale pH is veel moeilijker dan een bodem die te zuur is te ontzuren.

Indien de bodem te zuur is, kan er bekalkt worden om de pH van het gazon opnieuw in optimale toestand te krijgen. Een kalkadvies, wat deel uitmaakt van de advisering voor de standaardgrondontleding van een gazon, wordt uitgedrukt in zuurbindende waarde (zbw) per 10 m². Indien een kalksoort 50 zbw bevat, dan wil dit zeggen dat 100 kg van deze kalk in totaal 50 zbw aanbrengt.

In de handel zijn verschillende soorten kalk te verkrijgen. Enerzijds zijn er kalksoorten in poedervorm. Deze kunnen gebruikt worden bij windstil weer, aangezien u anders de bodem van uw buurman aan het bekalken bent. Anderzijds zijn er kalksoorten die in korrelvorm verpakt zijn en die in principe oplossen in fijnere deeltjes als ze op de bodem gestrooid worden.

Carbonaatkalken worden aangeraden want deze zijn niet agressief, niet voor de planten en niet voor de gebruiker. Er zijn carbonaatkalken die arm zijn aan magnesium en die rijk zijn aan magnesium. Wanneer de magnesiumreserve van de bodem te laag is, kan een magnesiumrijke carbonaatkalk gebruikt worden.

Verskillende minerale meststoffen kunnen een effect hebben op de pH van de bodem. Dit wordt weergegeven door het 'basenequivalent' van een meststof. Meststoffen met een basenequivalent groter dan 0 verhogen de pH (vb. calciumnitraat), terwijl meststoffen met een basenequivalent kleiner dan 0 de pH verlagen (vb. ammoniumsulfaat).

Bekalkingstips voor het gazon

Bij voorkeur moet kalk ingewerkt worden in de bodem. Voor een bestaand gazon is dit echter niet mogelijk, waardoor de bekalking boven

op de bodem gestrooid mag worden. Een bekalking voert u het best uit in het najaar of in de winter. Een fijne kalk geniet de voorkeur omdat fijne kalk een sneller effect heeft op de pH van het gazon.

Kalk wordt het best niet samen met een organische meststof toegediend. Wanneer dit wel gebeurt, zal een deel van de stikstof uit de stalmest vervluchtigen onder de vorm van ammoniak. De kalk kan reageren met de fosfor in het organisch mest, waardoor dit element onopneembaar wordt voor de plant.

Een belangrijk instrument om u te begeleiden in de bekalking van uw gazon is de standaardgrondontleding van de Bodemkundige Dienst van België. Hiervoor kan u ofwel een 'tuindoosje' bestellen via de website www.bdb.be ofwel kan u vragen dat onze staalnemers na afspraak een bodemstaal komen nemen van uw gazon. Na de staalname komt het staal op de Bodemkundige Dienst terecht voor analyse en deskundig advies. U ontvangt dan een analyseverslag en een bemestings- en bekalkingsadvies voor de drie volgende jaren.

S. Maes, S. Deckers en A. Elsen, Bodemkundige Dienst van België

Cacaodoppen als natuurlijke bodembedekker

Een natuurlijke bodembedekker die je tuin in één keer beschermt tegen onkruid en bedekt met een bodemvoedende laag. Dat zijn de bijzondere eigenschappen van cacaodoppen.

Cacaodoppen zijn vochtregulerend en zorgen ervoor dat de bodem geen last heeft van snelle uitdroging. Gedurende een droge periode hoef

je daarom minder te sproeien en tijdens overvloedige regenval zorgen cacaodoppen voor een goede drainage. Doordat de doppen diverse voedingsstoffen aan de bodem afgeven, blijven planten sterker en wordt wortelrot tegengegaan. Het natuurproduct heeft een onkruidwerend effect waardoor chemische onkruidbestrijding niet meer nodig is. Ook slakken blijven op afstand en dat betekent goed nieuws voor bijvoorbeeld hostabezitters. De bladeren van deze populaire tuinplant blijven eindelijk gaaf en onaangestast.

Voor het beste resultaat verwijder je eerst het eventueel aanwezige onkruid en vervolgens strooi je de cacaodoppen in de tuin. Een laagje van 4-5 cm is voldoende voor een tuinseizoen zonder onkruid!

IBC